

Sygn. akt II Ca 1336/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 22 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Agnieszka Śliwa

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2021 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa N. D.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach

z dnia 17 września 2020 r.

sygn. akt I C 952/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda 394 zł (trzysta dziewięćdziesiąt cztery złote) z odsetkami:

- ustawowymi od kwoty 134,46 zł od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 134,46 zł od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 259,54 zł od dnia 20 lipca 2018 r. do dnia zapłaty,

oddalając powództwo o zapłatę odsetek od kwoty 259,54 zł od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia 19 lipca 2018 r.;

II. w pozostałym zakresie oddala apelację;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 104,40 zł (sto cztery złote czterdzieści groszy) z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Agnieszka Śliwa

Sygnatura akt II Ca 1336/20

ZARZĄDZENIE

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

3. (...)

(...)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 września 2020 r. w sprawie o sygn. akt I C 952/18 Sąd Rejonowy w Szamotułach: zasądził od pozwanego na rzecz powoda 394 zł z odsetkami ustawowymi i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 28 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty (punkt 1), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt 2), zasądził od pozwanego na rzecz powoda 952,08 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 156,41 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 3), nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szamotułach tytułem zwrotu wydatków związanych z opinią biegłego od powoda 590 zł, a od pozwanego 2.003,45 zł (punkt 4).

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy zaznaczył, że odpowiedzialność pozwanego względem powoda z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z działki gruntu nr (...) została prawomocnie przesądzona wyrokiem wstępnym. Następnie Sąd Rejonowy odwołał się do treści art. 224 i 225 k.c., stwierdzając, że samoistny posiadacz w złej wierze obowiązany jest do zapłaty właścicielowi wynagrodzenia za korzystanie z jego rzeczy. Pozwany objął natomiast sporny grunt w posiadanie z dniem 15 października 2008 r. Sąd Rejonowy dodał, że pozwany nie legitymuje się dobrą wiarą co do swego posiadania, co było również przedmiotem rozważań sądów obu instancji w sprawie I Ns 514/15, jak również przesądzono przy rozstrzygnięciu wyrokiem wstępnym. Pozwany nie ma i nie miał żadnych podstaw do przypuszczania jakoby przysługiwał jemu tytuł prawny do korzystania z nieruchomości powoda w zakresie, jaki odpowiada treściowo służebności przesyłu.

Sąd Rejonowy dalej wskazał, że sposób obliczenia wynagrodzenia przewidzianego w art. 224 § 2 k.c. (w zw. z art. 225 k.c.) nie został w przepisie wskazany, jednak powszechnie i bezspornie przyjmuje się, że powinien on odpowiadać możliwemu do uzyskania rynkowemu wynagrodzeniu za korzystanie z rzeczy, w zakresie w jakim posiadacz w złej wierze z niej korzysta. W tej mierze Sąd Rejonowy oparł swoje ustalenia na opinii biegłego J. M., która co do zasady, po jej uzupełnieniu, nie była przez strony kwestionowana. Sąd Rejonowy zaznaczył, że powód w podstawach faktycznych powództwa nie domagał się waloryzacji wynagrodzenia, a następnie pomimo wyraźnej treści opinii biegłego nie wskazał czy rozszerza w tym zakresie żądanie pozwu (w tym co do jego podstaw faktycznego i tego czy, za jaki okres i w jaki sposób domagają się waloryzacji), wobec czego rozpoznał żądanie pozwu zgodnie z jego pierwotnym brzmieniem zasądzając na rzecz powoda wynagrodzenie nominalne wyliczone przez biegłego w wysokości 394 zł.

Orzeczenie o odsetkach Sąd Rejonowy oparł na art. 481 k.c. i art. 455 k.c. Wyjaśnił, że termin wymagalności przyjęto z dniem oznaczonym przez powoda jako termin spełnienia świadczenia zgodnie z wezwaniem, przy czym pozwany nie kwestionował, że 7 dni od doręczenia pisma upływało przed 28 sierpnia 2014 r. i odsetki zasądzono od dnia następnego.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności strony za wynik procesu oraz art. 100 k.p.c. przewidującego stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł pozwany, zaskarżając je w części, tj. w zakresie punktu 1., wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości w wysokości 394 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lipca 2018 r. do dnia zapłaty. Apelujący

wniósł też o zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za postępowanie w I i II instancji. Ewentualnie skarżący domagał się uchylecia wyroku w części powyżej wskazanej i przekazania spraw Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu:

1) naruszenie art. 233§1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę materiału dowodowego i nieuwzględnienie faktów wynikających ze sprawy, tj.:

- że kwota odszkodowania wskazana w wezwaniu z dnia 14 sierpnia 2014 r. jest ponad 31 razy wyższa niż kwota dochodzona pozwem z dnia 20 lipca 2018 r. i ponad 40 razy wyższa niż zasądzona wyrokiem Sądu I instancji,

- że wysokość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie w wysokości 394 zł została obliczona w opinii biegłego za okres od 20 lipca 2012 r. do 18 maja 2018 r.,

2) naruszenie art. 224§2 i 482§2 k.c. poprzez ich niezastosowanie.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania w II instancji według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

Na wstępie należy wyjaśnić, że apelacja, w związku ze zmianą przepisów kodeksu postępowania cywilnego obowiązującą od dnia 7 listopada 2019 r. i wniesieniem apelacji po tej dacie została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym.

Z treści apelacji, w tym poniesionych w niej zarzutów, jak i wniosków apelacji wynika, że zakresem zaskarżenia pozwany objął wyłącznie rozstrzygnięcie o odsetkach ustawowych od zasądzonej kwoty 394 zł, tj. datę początkową ich naliczania. Zdaniem apelującego powinny one być naliczane od 20 lipca 2018 r. (tj. daty złożenia pozwu), a nie od 28 sierpnia 2014 r.

W związku z tym należy zauważyć, jak słusznie podniósł skarżący, że zasądzona punktem 1 wyroku kwota obejmuje wynagrodzenie za bezumowne korzystanie za okres od 20 lipca 2012 r. do 18 maja 2018 r. Tymczasem wezwanie do zapłaty z 14 sierpnia 2014 r., które stało się podstawą rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy o odsetkach, dotyczyło w sposób oczywisty należności z tego tytułu za okres, który wówczas już upłynął, określony w samym wezwaniu na 10 lat, czyli od 14 sierpnia 2004 r. do 14 sierpnia 2014 r. Oznacza to, że roszczenie objęte pozwem i roszczenie, którego dotyczyło wezwanie z 14 sierpnia 2014 r., pokrywały się jedynie co do okresu od 20 lipca 2012 r. do 14 sierpnia 2014 r. Tym samym wyłącznie co do kwoty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie za ten czasookres odsetki ustawowe mogły być zgodnie z art. 481§1 i 2 w zw. z art. 455 k.c. naliczone od dnia 28 sierpnia 2014 r.

W zasądzonej zaskarżonym wyrokiem od pozwanego na rzecz powoda kwocie (bez waloryzacji) mieści się kwota 28,63 zł za okres od 20 lipca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., 63,73 zł za 2013 rok, i 42,10 zł za okres od 1 stycznia 2014 r. do 14 sierpnia 2014 r. (cały 2014 r. 67,80 zł, czyli 5,65 zł miesięcznie, a zatem od stycznia 2014 r. do lipca 2014 r. włącznie 39,55 zł, a za 14 dni sierpnia 2014 r. 2,55 zł) – punkt 10.1 opinii biegłego J. M. k. 204 akt.

W konsekwencji od 134,46 zł (28,63 zł + 63,73 zł + 42,10 zł) odsetki ustawowe należne są od daty wskazanej w punkcie 1. zaskarżonego wyroku, tj. 28 sierpnia 2014 r. (zgodnie z wezwaniem do zapłaty) do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty odsetki ustawowe za opóźnienie.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia o odsetkach za ww. czasookres pozostawało, że powód w wezwaniu oznaczył kwotę wynagrodzenia znacznie wyższą, niż ostatecznie zasądzona. Nawet uznając roszczenie za wygórowane, pozwany mógł spełnić niekwestionowaną część świadczenia, choćby znacznie niższą, w wynikającym z wezwania terminie.

Przed wniesieniem pozwu powód nie wezwał natomiast pozwanego do zapłaty wynagrodzenia za okres od 15 sierpnia 2014 r. do 18 maja 2018 r. Zasądzone przez Sąd I instancji za ten czas wynagrodzenie wyniosło ostatecznie 259,54 zł. Wezwaniem do zapłaty tej kwoty było dopiero doręczenie pozwanemu odpisu pozwu, co nastąpiło 15 października 2018 r. Od dnia następnego pozwany pozostawał w opóźnieniu w jej zapłacie. Skarżący domagał się jednak zmiany daty początkowej naliczania odsetek na 20 lipca 2018 r. Wobec zatem ograniczenia zakresu zaskarżenia przez pozwanego, od 259,54 zł odsetki ustawowe za opóźnienia należało zasądzić od 20 lipca 2018 r. do dnia zapłaty.

Odnośnie zarzutu naruszenia art. 224§2 w zw. z art. 482§2 k.c. Niezrozumiały jest zarzut naruszenia art. 224§2 k.c. skoro pozwany nie kwestionuje w apelacji rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, lecz jedynie datę pocztową naliczania odsetek, a przede wszystkim skoro odpowiedzialność pozwanego za roszczenie objęte pozwem co do zasady została przesądzona prawomocnym wyrokiem wstępnym. Z kolei co do zarzutu naruszenia art. 482§2 k.c. należy wyjaśnić, że został on uchylony z dniem 15 lutego 2019 r. i dotyczył - nie mającego w niniejszej sprawie miejsca - naliczania odsetek od zaległych odsetek przy pożyczkach długoterminowych udzielanych przez instytucje kredytowe.

Podsumowując, apelacja okazała się zasadna w części, skutkując na podstawie art. 386§4 k.p.c. zmianą zaskarżonego wyrok w punkcie 1. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 394 zł z odsetkami:

- ustawowymi od kwoty 134,46 zł od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 134,46 zł od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 259,54 zł od dnia 20 lipca 2018 r. do dnia zapłaty,

i oddalenie powództwa o zapłatę odsetek od kwoty 259,54 zł od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia 19 lipca 2018 r.

Powyższa zmiana, z uwagi na jej zakres (dotyczyła wyłącznie odsetek) i art. 100 k.p.c. nie wpłynęła na zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w I instancji.

W pozostałej części apelacji oddalono zgodnie z art. 385 k.p.c.

Odnośnie kosztów postępowania apelacyjnego, należy wyjaśnić, że z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia (wielkość zaskarżonych skapitalizowanych odsetek) wynoszącą 119 zł, oraz fakt, że pozwany wygrał to postępowanie co do 78,43 zł (skapitalizowane odsetki od 259,54 zł od 28 sierpnia 2014 r. do 19 lipca 2018 r.) powoda na podstawie art. 100 w zw. z art. 391§1 k.p.c. należało obciążyć kosztami tego postępowania w 66%, a pozwanego w 34%. Koszty poniesione przez pozwanego to 30 zł opłaty od apelacji, pozostałe 70 zł opłaty od wniosku o uzasadnienie wyroku, 120 zł wynagrodzenia pełnomocnika. Koszty powoda to z kolei 120 zł wynagrodzenia pełnomocnika (wynagrodzenie pełnomocników stron ustalono w stawce minimalnej zgodnie z §10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Razem jest to 340 zł, z czego powoda obciąża 224,40 zł, a pozwanego 115,60 zł. Oznacza to, że powód powinien zwrócić pozwanemu 104,40 zł (poniesione 220 zł – 115,60 zł).

SSO Agnieszka Śliwa